

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХІДНИХ МОДЕЛЕЙ ДІАГНОСТИКИ БАНКРУТСТВА НА УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розкрито особливості застосування західних моделей діагностики банкрутства на українських підприємствах.

Ключові слова: банкрутство, криза, фінансова нестабільність, ймовірність банкрутства.

Abstract

The peculiarities of application of western models of bankruptcy diagnostics at Ukrainian enterprises are revealed.

Keywords: bankruptcy, crisis, financial instability, probability of bankruptcy.

Вступ

Для досягнення фінансової стабільності й запобігання банкрутства в сучасних макроекономічних умовах, суб'єктам господарювання необхідно вчасно й повною мірою здійснювати оцінку фінансового стану. При цьому, необхідно не тільки аналізувати поточний фінансовий стан підприємства, але й здійснювати діагностику ймовірності банкрутства в майбутньому періоді.

Результати дослідження

Для успішного господарювання підприємства на ринкових засадах суттєво важливим є можливість оцінки ймовірності банкрутства з метою попередження кризового стану.

Банкрутство – це кризовий стан підприємства, подолання якого вимагає застосування певних методів фінансового менеджменту. У свою чергу, сучасна економічна наука і її представники виробили різноманітну систему фінансових методів і інструментів діагностики фінансової неспроможності, а також методів і напрямків її запобігання. Ці методи й інструменти актуальні не тільки для суб'єктів господарювання, що перебувають в кризовому стані і вимагають застосування термінових заходів, спрямованих на стабілізацію, але й для ряду інших підприємств, що працюють в умовах ринкової економіки, тому що їхня специфіка полягає в можливості визначити й усунути на ранньому етапі вузькі місця розвитку суб'єкта господарювання, визначити шляхи їх нейтралізації [1].

На українських підприємствах поряд з вітчизняними, широко використовуються зарубіжні методичні підходи, в основу яких покладено факторні моделі прогнозування банкрутства підприємств та організацій.

Найпоширенішими моделями є такі моделі: двохфакторна модель оцінки ймовірності банкрутства, оцінка ймовірності банкрутства на основі Z-рахунку Альтмана, модель Спрінгейта, модель Бівера, модель Лиса та інші. Але потрібно відзначити, що ці моделі склалися на основі фінансового стану зарубіжних підприємств і тому не є адаптованими до фінансової ситуації на українських підприємствах [3].

При цьому потрібно врахувати, що модель Альтмана використовується тільки для великих корпорацій, акції яких вільно котируються на фондовій біржі. Оскільки українські підприємства функціонують в умовах, не схожих на умови, які були прийняті в увагу при формуванні 5-ти факторної моделі Альтмана, не можна механічно використовувати дану модель. Якщо б існувала база статистичних даних про фінансовий стан українських підприємств-банкрутів, то цю модель можна було б застосувати, але з іншими числовими значеннями.

Використовувати моделі Альтмана й Бівера для українських підприємств потрібно з обережністю, тому що зазначені моделі побудовані на статистичній вибірці американських підприємств. В Америці інший стандарт бухгалтерської звітності (GAAP), тому коефіцієнти виходять дещо іншими. Застосування вивчених західних моделей в умовах української економіки вимагає уточнення вагових коефіцієнтів моделей або шкали оцінки результатів моделювання [2].

Проте, моделі Альтмана й Бівера можна використовувати в якості рекомендаційних моделей, оскільки вони є універсальними й містять у собі основні фінансові коефіцієнти.

Висновки

Враховуючи вищевказані недоліки іноземних моделей, слід зробити висновок про необхідність розробки вітчизняних моделей для оцінки діагностики потенційного банкрутства українських підприємств, які б дозволили справедливо інтерпретувати показники діяльності й мали б меншу кількість недоліків.

Комплексна діагностика ймовірності банкрутства підприємства є необхідною умовою формування стратегії запобігання банкрутства, оскільки отримані результати оцінки ймовірності банкрутства можна застосувати надалі при розробці плану дій керівництва у випадку виникнення кризових умов діяльності й з метою зміцнення фінансового стану й стабільності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Великий Ю. М., Косарева І. П., Політун Д. О. Теоретичні основи оцінки ймовірності банкрутства підприємства // *Бізнес-навігатор*. 2018. № 3-1. С.92-96.
2. Гудзь Т. П. Практика застосування зарубіжних та вітчизняних методик діагностики банкрутства підприємств // *Світ фінансів*. 2017. № 3-4 (4-5). С. 111-121.
3. Сушко В.І., Павлюк Т.С. Класифікація моделей оцінки ймовірності банкрутства підприємств // *Економіка: теорія та практика*. 2014. №1. С. 72-83.

Коваль Наталія Олегівна – канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця

Посвалюк Богдан Ігорович – студент групи МФК-17 факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет

Koval Natalia O. — Cand. Sc., Assistant Professor Department of Finance and Innovation Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia

Posvalyuk Bohdan I. - student of IFC-17 group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University